

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

ג' אדר התש"פ
שנה ז'

פרשת תרומה

גיליון 326

זמני השבת

- 5:22 הדלקת הנרות:
- 5:37 מנחה וקבלת שבת:
- 4:37 שקיעת החמה:
- 5:35 עלות השחר:
- 6:47 נץ החמה:
- 8:00 שיעור דף היומי א':
- 9:30 - 8:54 סופ"ז ק"ש:
- 9:00 שחרית:
- 12:13 חצות:
- 5:20 מנחה וסעודה ג':
- 6:30 מוצש"ק להגאונים:
- 6:53 מוצש"ק לר"ת:
- 7:35 אבות ובנים:
- 8:30 שיעור דף היומי ב':

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד'ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גליון הפצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

ויתנו לי תרומה

משפחתו של ניסים, איש פשוט וקשה יום שהתגורר בתונים, ברוכת נפשות הייתה ופרנסתו דחוקה. אם בכל ימות השנה התקשה ניסים להמציא לחם לפי הטף, על אחת כמה וכמה בהתקרב ימי חג ומועד. בכל פעם שזקוק היה להלוואה דחופה, פונה היה ניסים אל אליהו הגביר, שהיה איש טוב עין ורחב לב, ולווה ממנו מאה או מאתיים ריאל. מעולם לא קצב לו אליהו מועד לפירעון. כשהאיר לו המזל פנים והרוויח יותר משנדרש לצורכי ביתו, היה ניסים שב אל מטיבו ופורע את החוב. פעם אחת, בערב של חג, הגיע ניסים לביתו של אליהו הגביר, כדי לבקש ממנו הלוואה. באותה שעה ישב בביתו של אליהו סוחר יהודי, בן המקום, והשניים גלגלו ביניהם בשיח רעים. כשהבחין הסוחר בניסים והבין את סיבת בואו, קרץ בעינו לאליהו חברו כאומר, "לא כדאי לך להלוות לאדם זה". אליהו שהעריך את דעת חברו הסוחר, השתכנע מקריצת עינו. "צר לי, אך הפעם לא אוכל להלוות לך", אמר אליהו לניסים שמיד יצא מבית הגביר בלב נשבר. הוא שאל את עצמו כיצד יעשה את החג הממשמש ובא ומה יאמר לאשתו ולילדיו כשישוב הביתה בידיים רקות. בלא שחש בכך החלו דמעות זולגות מעיניו.

עודו פוסע ברחוב, דומע ואובד עצות, הבחין בו אחד הרוכלים המקומיים. "מה לך כי תבכה?", שאלו הלה. "היום בלילה חג לנו היהודים ועדיין אין בידי כמה לקנות אוכל לבני ביתי", השיב ניסים. "כמה כסף יש לך?", שאל הרוכל. מנה ניסים את הפרוטות שבכיסו. "שישה צולדי", ענה בבושת פנים. כששמע זאת הרוכל הציע לו: "הנה כאן בשקית שבידי שהתגלגלה אליי בשעה האחרונה יש כמה 'אלטע זאקען'. הב לי את נשתת הצולדי שבידיך וטול את השקית ותכולתה. נסה את כוחך במכירתה, ומי יודע, אולי תצליח להרוויח עליה כמה ריאלים". לניסים לא היה מה להפסיד. ששת הצולדי שבכיסו לא הספיקו אפילו לקניית יין לקידוש. כל פתרון למצבו לא נראה באופק. אפשר כי מהשמים - ניצת בליבו זיק של תקווה - זימנו לו רוכל זה כדי שירוויח את הכסף הדרוש לצורכי החג. שלשל ניסים לידי הרוכל את ששת הצולדי וקיבל ממנו את השקית.

התייצב ניסים באחת מפנינות השוק והחל להוציא את תכולתה ולהציגה לראווה. גילי חוטים לתפירה, סיכות, מחטים ועוד חוציא באלה. לפתע צד את עיניו שני צמידים מזהב טהור, עשויים מלאכת מחשבת, משובצים אבנים טובות. לבו של ניסים החסיר פעימה. ניסים התקשה להכיל את התרגשותו. "נס!", מלמל לעצמו, "נס צמידים!". הן לא היה כשר למכירת הצמידים, מה עוד שבכך עשוי היה לערוך עליו חשדות שואא. וכי מהיכן לו, לניסים, שני צמידים יקרי ערך?

פנה ניסים וחזר אל ביתו של אליהו הגביר. לשמחתו, הסוחר צר העין כבר לא היה שם. "הפעם לא באתי אליך בידיים ריקות", אמר בהיסוס. "הא לך צמיד יקר זה כעירבון, והלווה לי חמש מאות ריאל", ביקש בעודו מניח על השולחן אחד משני הצמידים שמצא בשקית. הביט בו אליהו בהשתוממות רבה. מה לניסים העני ולצמיד זהב, תהה. ואם כבר נתגלגל התכשיט היקר לידי מזוע לא הציעו כעירבון כבר בפעם הראשונה שבא לבקש הלוואה? אבל את כל תהיותיו ותמיהותיו שמר אליהו לעצמו. מעבר רגה הוציא ממגירת שולחנו חמש מאות ריאל נתנת בהלוואה לניסים. את הצמיד הניח על מדף שבלט מהקיר. שמח ועולז ניסים אל השוק כדי לקנות את צורכי החג. קנה מכל טוב, ביד רחבה. כשהגיע לביתו הייתה השמחה רבה. "מהיכן השגת כל זאת!?", הסתקרנה אשתו. "הקב"ה שעה למצוקתנו וחולל לנו נס!", ענה ניסים ויותר לא פירש.

לאחר החג הזדמן אותו סוחר צר עין שוב לביתו של אליהו הגביר. מצב רוחו של הסוחר היה שפוף. "מדוע נפל פניך?", התעניין אליהו בידידות. אך הסוחר התחמק מתשובה. בתוך כך נפל מבטו על הצמיד שעל המדף, וחיוורון עמוק כיסה את פניו. "מהיכן הגיע אליך צמיד זה?", שאל בסערת נפש. סיפר לו אליהו דברים שהווייתם. "גנב! גנב שפלו!", החל הסוחר לצעוק, "מרגע שראתינו ידעת כי נזכל הוא האיש שבא ללוות ממך כסף בערב החג". רק לאחר שנגע קמעה, סיפר הסוחר לאליהו כי מימם אחדים לפני החג לווה ממנו אחד מאנשי השררה במדינה סכום כסף רב. כעירבון הפקיד האיש בידי צמיד זה וצמיד נוסף זהה. הבוקר בא הלווה לפרוע את חובו וליטול את עירבונו. אולם הצמידים לא נמצאו במקום שבו הניחם למשמורת. נעלמו כאילו בלעתם האדמה. "כעת הכול ברוי", התלהט שוב הסוחר, "הנוכל הזה הבחין בקריצת העין שלי אשר מנעה ממנו לקבל ממך הלוואה, וכנקמה גנב מביתי את הצמידים! גנב שפלו ועלוב..."

עוד באותו היום התייצבו הסוחר וניסים, התובע והנתבע, בביתו של רבי ישועה בסיס, רבה הראשי של תונים. גדול היה רבי ישועה בתורה וביראה, ושומעי לקחו ייחסו לו גם רוח הקודש וכוחות גדולים. אולם הפעם נדרש רבה של תונים לערוך דין תורה. הקשיב הרב לטענות הסוחר שיצאו מפיו בשצף קצף ועיקרון האשמת ניסים בגניבת הצמידים מביתו. לאחר מכן ביקש הרב מניסים להציג את גרסתו. בסון שקט ובטוח גולל ניסים את השתלשלות הדברים, מראשיתם בבית אליהו הגביר. סיפר כי הגיל הוא ללוות מעת לעת סכומי כסף שונים מהגביר נדיב הלב. סיפר על קריצת העין של הסוחר שגרמה לגביר לסרב להלוות לו כסף בערב החג. וסיפר על שקית עם 'אלטע זאקען' שקנה בשישה צולדי מידי הרוכל המוסלמי, שקית בה מצא את שני הצמידים.

ככלותו לדבר, נתעסף רבה של תונים בשתיקה. נראה היה כי מסדר הוא את מחשבותיו ובורר היטב את מילותיו. לאחר מכן נשא עיניים בוועות אל הסוחר. "עם ישראל מתאפיין בשלוש תכונות מרכזיות - ביישנות, רחמנות וגמילות חסד", פתח ואמר לו. "ואתה נכשלת בכל השלוש. לא זו בלבד שאינך גומל חסדים בעצמך, גם לא ריחמת על יהודי זה ובני ביתו ומנעת מחברך להעניק לו הלוואה ערב החג. והנה לאחר כל זאת, אין בך אף קורטוב של בושה ואתה מעיז להעליל על איש כשר זה כי גנב רכוש מביתו!". דממה מוחלטת עמדה בחלל החדר. הסוחר מוכה ההלם השפיל את עיניו ארצה. "כעת אספר לך מדוע דאגה ההשגחה העליונה להעביר את שני הצמידים היקרים מרשותך לרשותו של הנתבע, הוסיף רבי ישועה בסיס לייסר בשוטפים את הסוחר. "כשהקב"ה נותן ליהודי אחד כסף, יותר מכדי צורכו, פירושו הדבר שאדם זה מחזיק ברשותו כסף של יהודי אחר, הסובל מעוני ומחסור. הקב"ה מפקיד בידי העשיר את כספו של העני כדי להעמידו בניסיון - האומנם ישכיל להבין זאת ולתת לעני צדקה שאיננה אלא... כספו של העני. ומכיוון שאתה לא הבנת זאת מעצמך, מסובב הסיבות דאג לך שהצמידים יוצאו מביתך וימצאו דרכם לעני".

"ועתה", המשיך הרב, "על מנת לכפר על מעשיך ועל כך שחשדת ביהודי כשר ואף הלבנת את פניו, גוזרני עליך כי תפרע מכיסך את חמש מאות הריאל שלושה מאליהו ערב החג. עשה זאת והצמיד המוחזק בידי אליהו כעירבון, יושב לך". השתתק הרב שוב לשניות אחדות שטרם השלים את דבריו. "ולאחר שתוסיף ותיתן לניסים עוד חמש מאות ריאל צדקה, אצווה עליו למסור לידיך גם את הצמיד השני", פסק. סכום הכסף הנכבד שקיבל ניסים מהסוחר שיפר במידה ניכרת את מצבו הכלכלי. גם הסוחר לא יצא מופסד מהסיפור. ראשית, הוא קיבל בחזרה את שני הצמידים היקרים. ושנית, בעקבות המקרה הזה זע משהו בליבו. הוא החל לגמול חסד עם עניים, בידעו כי כספו אינו אלא פיקדון מאת הקב"ה.

האזנה

ויקחו לו תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו':

לכאורה היה צריך לומר לשון "ויתנו" לי תרומה, שדרך המתנדבים שהם נותנין מעצמן, ולמה כתיב לשון קיחה, וי"ל דאיתא בברכות דף ל"ה. פסוק א' אומר לה' הארץ ומלוואה ופסוק א' אומר והארץ נתן לבני אדם, קודם ברכה הוא לה' ולאחר ברכה נתן לבני אדם, שתכלית עולם הזה הוא להכיר מי שאמר והיה העולם ואם אינו מכיר הוי כגזל מהקב"ה הזן ומפרנס אותו בתנאי שיכיר ויודה להנותן, וזהו תכלית עשיית ברכת הנותן לפניו ולאחריו, והנה הקב"ה לא רצה ליקח למלאכת המשכן ממון גזול, [ומשום כך נסמכה פרשת תרומה לפרשת משפטים, לומר לך שקודם שנותנים צדקה צריכים לדעת המשפטים והדינים בממונות, שלא יתן ממון שאינו שלו לצדקה], וכן אם גזל מהקב"ה כנ"ל, לכן אמר שיקחו תרומה רק ממי שנדבה לבו להתבונן למי שייך העולם, ואם מכיר את בוראו, אזי הארץ נתן לבני אדם, ומהם אפשר ליקח.

ובפשטות כתבו המפרשים על פי הגמ' ב"ב דף י"א שמוטב המלך נתן צדקה הרבה, ואמר אבותי גזזו למטה ואני גזזו למעלה, כי יש אדם שמקבץ הרבה ממון אבל לאחר מאה ועשרים הולך לעולמו בתכריכין כמו העני, אבל הנותן צדקה אזי צדקתו עומדת לעד ובעדו בעולם הבא, וממילא הנותן צדקה באמת לוקח לעצמו תועלת מרובה לעוה"ב עולם הנצחי, לכן כתיב "ויקחו" לי תרומה שכל תרומה לצדקה הוא לוקח לעצמו זכותים לעולם הבא.

ויקחו לו תרומה:

פרש"י לי לשמי, כתב צספר מאור הסורה לבאר הענין של לי לשמי, דקי"ל הנותן סלע לצדקה בשביל שיחיה בני ה"ז צדיק גמור [ויש גורסין ה"ז צדקה גמורה], והטעם דאף שבכל המצוות צריכים לעשותן לשמה אבל בצדקה אף שנותן שלא לשמה הרי הוא מקיים המצוה כי סוכ"ס העני קיבל ונהנה וזהו תכלית ועיקר המצוה, אמנם כל זה בעני משא"כ הנותן צדקה להקדש או לבית המקדש, שם שפיר צריכים לשמה כי אין העיקר התכלית שהקדש יהנה, הלא אין הקב"ה צריך לכל זה, אלא הכונה הוא לטובתינו שיהיה השראת השכינה למטה, א"כ שפיר צריך להיות לשמה כמו שאר מצוות, וזה מש"כ רש"י לי לשמי שאל תחשבו שתורמת המשכן הוא כמו שאר צדקות שאפשר ליתנו שלא לשמה, כי כאן אין התכלית ליהנות הקב"ה כמובן, אלא לקיים מצוות ה' ולכן בעינין לי לשמי.

איתא צמלכס הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו, ויש להבין השייכות פסוק זה לפרשתנו, איתא צעל הטורים "תרומה" הוא אותיות "תורה מ" דהיינו התורה שניתן במ' יום שמשנה רבינו היה בשמים, ויש להבין מהו הרמז בזה.

ויקחו לו תרומה:

עני צבעה"ט שהוא ענין פיוס מלשון קחו עמכם דברים, ויש לומר ענין הפיוס, שבאמת לא מצינו בשירת הים כשאמר תביאמו ותטעמו שיזכירו ענין המשכן רק ענין בית עולמים, ואם זו היתה נבואה למה לא נתבאו על ביהמ"ק, וי"ל כי זה היה סימן להשראת השכינה אפילו בזמן הגלות, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, כל מקום שגלו שכינה עמהם, ולכן ויסעו ויחנו על פי ה', וזהו ענין הפיוס.

זהב כסף נחשת:

הרה"ק ר' מאיר'ל מפרעמישלאן ז"ל אמר שיש ג' דרגות בצדקה יש הנותן צדקה בעודו בריא, ויש הנותן צדקה כשנמצא במצב של סכנה ח"ו, ויש הנותן צדקה רק לאחר מיתתו, המדרגה הראשונה מרומז בזהב ר"ת זה הנותן בריא, המדרגה השנייה מרומז בכסף שהוא ר"ת כשיש סכנת פחד, השלישית מרומז בנחשת שהוא ר"ת נתינת חולה שאומר תנו [דהיינו מתנת שכיב מרע].

משה רבינו ציוה לבני ישראל שיעשו הכלים קודם להמשכן ובצלאל אמר שהקב"ה רצה המשכן קודם להכלים, וכן היה האמת, וא"כ קשה למה שינה משה לומר שיעשו הכלים מקודם, ושמעתי

מהרה"ס מהר"י מסטוטשין ז"ל [בעת היותי אצלו שבת קודש פרשת תרומה שנת תשל"ט] כי המשכן הוא ענין השראת השכינה שהוא בלב כמשי"כ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ואמרו חז"ל בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כל אחד ואחד, והכלים הם כמו האברים שהם הכלים להאדם לעשות פעולות, והנה רצון הבורא הוא שיעסוק האדם לשמה ממש, לכן קודם כל מצוה צריך להיות השראת השכינה ממש כדי שיעשה אח"כ את המצוה לשמה ולכוין לבו לשמים, לכן ציוה שיעשו המשכן קודם להכלים, אבל משה היה רועה נאמן לישראל ותמיד הקריב עצמו עבור הכלל, וידע שאי אפשר להיות בתחילה במדרגה זו, וחייב האדם לעשות עכ"פ מעשה המצוה אעפ"י שהוא שלא לשמה ומתוך כך יבוא לידי לשמה, לכן ציוה לעשות הכלים קודם להמשכן דהיינו שיעשו מעשי המצות אף שאין לשמה גמור, אמנם למעשה במלאכת המשכן שהיו במדרגה גבוהה לכן עשה בצלאל המשכן מקודם, אבל משה רבינו דיבר על דורות הבאים כמשי"כ וכן תעשו לדורות, לכן ציוה לעשות הכלים קודם להמשכן כנ"ל.

עצי שלמים:

כתב רש"י שיעקב נטע ארזים כדי שיהיה להם עצים לבנות המשכן כי במדבר לא היו עצים, ובודאי ידעו בני ישראל במצרים שיש עצים הללו שישתמשו בהם במשכן כשיצאו ממצרים, וזה נתן להם חיזוק במשך ימי הגלות שהם עתידים לצאת משם, וי"ל דזהו מאמר חז"ל עצי שטים עומדים שהיו מעמידים את ציפויים [פי' הזהב שהיה מכסה את העץ], וי"ל שהיו מעמידים את כלל ישראל בציפויים לגאולה [מלשון צפית לישועה], שנתן להם חיזוק ועידוד בימי הגלות.

ועי' צמלכס שיר השירים עה"פ עד שהמלך במסיבו שיעקב בא לבאר שבע קודם שירד למצרים ליקח הארזים שאברהם אבינו נטע כמשי"כ ויטע אשל בבאר שבע, וכנראה שהאבות הקדושים ידעו מהעצי שטים ולקח יעקב עצי שטים אלו עמו למצרים.

לפלא שבני ישראל לקחו העצים ממצרים אף שאמרו לפרעה שהולכים רק דרך שלשת ימים, והמצרים לא הגיבו כלום, אלא בשעה שהאדם בבהלה אינו רואה דברים בולטים, וכאן מצרים מקברים את בכוריהם לכן לא הרגישו כלום.

כתב צרבינו צמיי הטעם שלא לקחו משי למלאכת המשכן, משום שבא מתולעת שהוא טמא, ובמשכן לא לקחו רק מטהור, והא דמבואר בקרא תולעת שני אין הכונה שלקחו מגוף השרץ אלא מגרגרים שתולעת בתוכו, וצ"ל גנת ורלים [או"ח כלל ב' אות ט"ז] כתב להסתפק אהא דלוקחין משי עבור מטפחת ספר תורה שלכאורה אין זה לפי כבוד הספר תורה ליקח דבר טמא, וכ' דאין המשי חשוב כגוף התולעת אלא כיוצא ממנו והוי כעפרא בעלמא ואולי מותר גם באכילה, ובאבן עזרא כתב שתולעת שני הוא משי, וצ"ל צעל כתב עוד יוחר חידוש להתכלת והארגמן היו כולם ממשי ולא מצמר! וצ"ל פתיל תכלת [להלדמו"ר צעל התכלת מרלזון ז"ל] כתב דבאמת קשה להבין דברי הרבינו בחיי הנ"ל דהא החילזון שממנו לקחו התכלת לפי רוב שיטות הוא דג טמא, אמנם מבואר בכריתות דף כ. דדם שרצים ודם דגים וחגבים אין בהם איסור דם דאורייתא, וממילא הוכשר למלאכת המשכן, [וע"ע יו"ד סימן פ"ג סעיף ה' לענין ציר דג טמא, ובפמ"ג סו"ס פ"ה ופר"ח סימן ס"ו סקי"ד דיש בזה מחלוקת אי דם טמא אסור מן התורה].

כל שיעורי כלי המשכן היו שלמים חוץ מן הארון שהשיעורים היו מחצית, כי חז"ל אמרו למה נמשלה תורה למים מה מים יורדין ממקום גבוה למקום נמוך כן התורה יורד למי שמחזיק עצמו בשפלות, לכן רמז בזה התורה ששיעורי הארון המרמז לתורה יהיה חצי שירגיש תמיד שהוא רק חצי ויש לו השאיפה תמיד להשלם, אמנם השולחן הרומז על פרנסה הוא שיעור שלם להורות שהאדם צריך להרגיש בעיניו עוה"ז שיש לו כל הצטרותו והוא שבע רצון במה שיש לו, ומודה לה' על מה שנתן לו.

פרש"י מין חיה ולא היה אלא לשעה וכמו שתרגום ססגונא שש בגונית שלה, וקשה מהו השייכות בין הדרוש שלא היה אלא לשעה להתרגום, ועוד קשה הלא דרך רש"י להביא התרגום מקודם ואחר כך הדרוש וכאן שינה, ותי' הגאון מהר"ל דסק"ל ז"ל שכל בהמה יש לה שם בלשון הקודש וכן בלשון ארמי, ושמות אלו נקראו מאדם הראשון כמבואר ברש"י בראשית, אבל התחש שלא היה אלא בדורו של משה ולא היה בימי אדם הראשון ממילא לא היה לה שם כשאר בהמות, לכן התרגום אינו על שם העצם אלא להסביר שמין זה שש בגונית שלה, וזהו מה שפרש"י שלא היה אלא לשעה והראיה שהתרגום אינו כרגיל ליתן לה שמה בלשון ארמי אלא ענין אחרת, וזה ראייה שלא נברא בימי בראשית אלא לשעה.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

ידוע מאמר חז"ל [באלשיך קהן] בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, דהיינו שכל איש ישראל הוא מקום השראת השכינה, א"כ קשה למה הוצרך לבית המקדש אם יש השראת השכינה בכל איש ישראל, ועוד קשה דהוי סתירה רישא לסיפא דבתחילה אמר ועשו לי מקדש לשון יחיד, דהיינו בית של עצים ואבנים אשר שם יהיה השראת השכינה, ואח"כ כתב ושכנתי בתוכם לשון רבים דקאי על כלל ישראל, אלא הביאור הוא שאם היה השראת השכינה רק בכל איש ישראל, א"כ ח"ו כשיחטאו ישראל ישפוך חמתו עליהם, ובזה שנבנה בית המקדש והיה אפשר לשפוך חמתו על עצים ואבנים ממילא נשאר קיום לכלל ישראל, וזהו ביאור הפסוק ועשו לי מקדש כדי שאוכל לשפוך חימה על המקדש, וממילא יהיה אפשריות שהשכינה ישאר תמיד בכלל ישראל אפילו לאחר החורבן של בית המקדש, נמצא שבנין בית המקדש היה לתועלת שיהיה השראת השכינה בכל אחד

ככל אשר אנכי מראה אותך וגוי וכן תעשו:

כ' היטב לב המשכן היה כמראה [שפוגעל] כפי התנהגות האדם כן נהג בית המקדש אצלו, כמאמר הבעש"ט הק' עה"פ ה' צילך, וההשפעה של המקדש בא להאדם כפי ההכנה אליו, וזה פי' הפסוק אני מראה "אותך" במשכן אתה מקבל השפעה כמו אותך, וכן הוא בכל הקדושות כקדושת שבת קודש מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, אם האדם מכין עצמו לכבוד שבת ה"ה מרגיש קדושת שבת, אבל אם אין לו שום הכנה אזי קשה להרגיש את הקדושה.

ועשית שולחן וגוי:

בפסחים דף ק"ט מבואר דשולחן של מקדש היה משל פרקים ולא מיהדק, דא"נ היה מיהדק ואין יכולים לפרקו, הלא מקום הטבילה בעזרה היה אמה, ואיך אפשר לטבול שולחן [אם נטמא] שרחבו באמה במקוה שכל רחבו הוא אמה, אע"כ שהיה משל פרקים, וקשה הלא בירושלים בודאי היו הרבה מקוואות גדולות מאמה, ולמה היו צריכים לטבול דוקא במקוה קטנה בעזרה, וראיתי ליישב דבאמת היה חיוב להניח לחם הפנים על השולחן כל השבוע דכתיב לחם לפני תמיד, ורק בשבת כשהסירו את הלחם הישן והניחו הלחם החדש זה היה הזמן היחידי שלא היה לחם על השולחן ואז היה שעת הכושר לטבול השולחן אם נטמא, אמנם באמת יש לעיין הלא אסור לטבול כלי בשבת משום דמחזי כמתקן, והתי' לזה הוא דקיי"ל אין שבות במקדש וממילא לא שייך הא גזירה, וממילא בהכרח הוצרכו לטבול השולחן בעזרה, כי אם היו מוציאים את השולחן חוץ לעזרה ולטבול במקוה גדולה בירושלים, הלא שם יש איסור של טבילת כלים בשבת, דרק בעזרה אמרין אין שבות במקדש, וממילא שפיר הביא הגמרא ראייה מטבילת השולחן בעזרה שזה היה רק בשבת כנ"ל.

בפסיקתא איתא "בשעה שאמר הקב"ה למשה ועשו לי מקדש נזדעזע משה ואמר איך יכול האדם לעשות בית להקב"ה והלא כ' הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, א"ל הקב"ה לא לפי כוחי אני מבקש אלא לפי כוחם, עשרים קרש בצפון ועשרים קרש בדרום ושמונה קרשים במערב", **הספד מייס** היה אומר שמדברי חז"ל אלו מבואר כי אין הקב"ה תובע מהאדם יותר ממה שבכוחו לעשות, והרבה פעמים האדם נופל מחמת שחושב שאין ביכולתו לגמור הכל ממילא אינו עושה כלל, כמו בלימוד התורה יש שחושב הלא ממילא לא אוכל להיות בקי בש"ס, וא"כ למה לי להתאמץ בלימודים, אמנם זה עצת היצר לשבור את שאיפת האדם, אין הקב"ה תובע אלא מה שביכולת האדם, אם יש לו שעה או שעתיים ללמוד, זה מה שרוצים ממנו שילמוד אותו שעה או שעתיים, וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה בקהלת כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, מאידך גיסא **מבואר צלוח** **המייס** הקדוש דהטעם **שהצני שוהס** ו**אצני מילואים** הוזכרו לאחר כל הי"א מינים, כי מבואר בחז"ל שהאבנים הגיעו על ידי העננים, נמצא שהגיעו בלא טורח ועמל, והקב"ה מחשיב ביותר מה שנותנים מתוך יגיעה ומסירות נפש וזה העיקר.

ועשית שלים כרוזים זהב:

ופרש"י הכרוזים היו דומים לפרצוף תינוק וכן מבואר בסוכה ה', הטעם שהעדיף הקב"ה דמות תינוק על החפץ הכי מקודש בעולם יותר משאר יצורים וברואים שרפים ואופנים, כי מעלת התינוק הוא שמוכן "להתלמד" ואינו מחזיק עצמו כיודע הכל אלא שיש לו חסרון ידיעה וחכמה ובכל יום הולך לרבו שילמוד הימנו, כן צריך להיות דרך כל אדם שאם רוצה להגיע להקדושה צריך להיות מוכן תמיד להיות לומד מכל אדם ולקבל הדברים שאומרים לו בכל אופן, וזה הביאור כפורשים כנפים למעלה, שרוצה להתעלות מעלה מעלה.

ופי' **הצטעט צי"ע** אל תשליכנו לעת זקנה שהאדם לא יהיה במצב של זקנה שמייאש משאיפות להתעלות למעלה אלא יעלו אבר כנשרים שיהיה בבחי' נער והתחדשות.

ואל הארון תתן את העדות:

כ' רש"י לא ידעתי למה נכפל שהרי כבר נאמר ונתת את העדות אל הארון וי"ל שבא ללמד שבעודו ארון לבדו בלא כפורת יתן תחילה העדות לתוכו, ואח"כ יתן את הכפורת עליו, כי הכרוזים פניהם איש אל אחיו [ס"ת שלום] להורות על מידת האחדות, אבל בתנאי שהתורה מונח במקומו, אבל אסור לוותר על קוצו של יוד של התורה"ק עבור שלום.

עצמי שלמים עומדים:

איתא במדרש למד הקב"ה דרך ארץ לדורות שאם יבקש אדם לבנות ביתו מעצמים יקח מאילן שאינו מוליד פירות ואל יקח מאילן של פירות, וי"ל הטעם כי אילן שיש לו פירות יש לו תכלית שיאכלו הפירות ויברכו עליהן וגם על ידם אפשר לקיים הרבה מצוות כמו תרומות ומעשרות וכדומה, לכן כיון שיש לו עליה אין להשתמש בו לתשמיש אחרת, משא"כ אילן שאין בו תכלית אחרת מותר ליקח מעצו לבנין בית, ו**כתב הכתב סופר** שזה הפשט עצי שטים "עומדים" כי עץ שיש לו פירות אינו עומד בתכליתו אלא כהולך למעלה דהיינו מצומח נעשה חי ואח"כ מדבר ויש לו תמיד עליה, משא"כ אילן סרק הוא בבחינת עומד שעומד בתכליתו, לכן דוקא מזה יקחו לבנין.

בהפטרה לפרשת תרומה, וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דיבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה ויכרתו שניהם ברית, ולכאורה קשה השייכות בין חכמת שלמה להשלום שבינו לבין חירם, ו**כתב צספר צית**

פנחס ששמע מהגה"ק **מגאלויז ז"ל** בשם אביו **רבינו הקדוש צעל** **הצרי חיים מלאנז ז"ל** שביאר דברי הגמ' סנהדרין דף כ"ג. שנקיי הדעת שבירושלים לא היו נכנסין לסעודה אלא אם היו יודעים מי מיסב עמהם, נמצא לפי"ז דכמעט אי אפשר לנקיי הדעת להשתתף בסעודה, דתמיד צריך בעל הסעודה להזמין איזה קרוב וכדומה שאינו הגון כל כך, אמנם אם מדייקים בלשון הגמ' לא כתב שלא ישבו אם אנשים שאינם מהוגנים, אלא שלא ישבו אלא א"כ "היו יודעים מי מיסב עמהם", כי עיקר הסכנה הוא להתחבר עם אנשים שאי אפשר לידע מה הן באמת, ואז יש סכנה שהם יעשו פנים כאנשים מהוגנים ובתוכם ופנימיותם הם רעים, אבל אם מכירים שהם רשעים אזי יודעים איך להתנהג עמהם, ונקיי הדעת ידעו איך להתנהג בעת יושבים עם רשעים, רק הזהירו מאנשים שאין תוכם כבדם, וזה ביאור הפסוק וה' נתן חכמה לשלמה ממילא ידע והבין מה בדעת אנשים כי הכיר טבעם, והיה יכול להתחבר עם חירם שהיה נכרי, אבל אם לא מכירים דעת אנשים מוטב שלא להתחבר עמהם, וידוע פתגם הצדיקים "מען דארף זיין גיט צו יעדער אבער נישט מיט יעדער".

כספר אוהל יושע מרבי יושע העליר ז"ל דרש א' כ' שיש תרי"ג חתיכות במשכן, בספר שולחן הטהור כ' שיש תרי"ג תיבות בשמונ"ע וכן יש תרי"ג אותיות בק"ש ובפרשת האזינו, ענין דביקות בהש"ת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב לפי הרמב"ן שהמשכן הביא אותנו למעלת אבותינו מורשה קהלות יעקב.

גמ' מגילה איתא שבשעה שהמן הפיל הגורל ונפל בחודש אדר היה שמח כי ב' באדר מת משה ולא ידע שב' באדר ג"כ נולד משה, ויש להבין אם המן הרשע היה כ"כ ידען בתולדות עם ישראל לידע שז' אדר הוא יום פטירת משה, האם לא ידע שנולד ג"כ ב' אדר, וכפי שמושה אמר בעצמו בן מאה ועשרים שנה אנכי היום שהיום נולדתי כמבואר ברש"י שם, ובכלל יש להבין מה הענין של מיתת משה ולידת משה למעשה מרדכי והמן.

ויש לבאר בעזה"י עפי"ד הגמ' בעירובין [י"ג:] נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא משנברא, ומלקק המהסס"א מהו הלשון "נמנו" אלא הכונה שבמנין התרי"ג מצות יש יותר לאוין מעשיין ולכן יותר קל להיכשל באיסור מלקיים מצוה ולכן נוח לו שלא נברא, והנה לפי"ז התורה הקדושה שניתן לישראל הוא דבר שעל ידו קרוב להפסד יותר

ברגשי כבוד והערצה נשגר אנו בזאת ברכת מזל"א טבא מעומקא דליבא, אל מעלת האי גברא יקירא, ידיו רב לו בהרבצת התורה, אהוב למעלה ונחמד למטה, כבוד ידידנו הרה"ג ר' **אהרן דנדרוביץ שליט"א** לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו החשובה שתחי' עב"ג החתן ר' **ישעיהו נתן פריילעך** הי"ו בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגונים, חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

משכר, וא"כ הקשו המפרשים הלא דוד המלך אמר בתהילים עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם, דהיינו התורה שהוא נקרא מתנה, וכן יש הרבה פסוקים שהתורה היה מתנה לבני ישראל וכן הפסוק שהבאנו בתחילה "כי לקח טוב נתתי לכם" ולכאורה לפי הנ"ל דנוח לו שלא נברא משום שיכול להיכשל איך נקרא התורה מתנה ולקח טוב, ותיצרו דהן אמת שבעיקר דיני התורה יש יותר לאוין מעשיין אבל בתורה שבע"פ והלכה למשה מסיני יש תילי תילי הלכות ומקיימים מצות דרבנן עי"ז וממילא, ע"י קיום מצות דרבנן ושומעין לדבריהם, שפיר יש יותר שכר מהפסד, וזה מדויק בלשון חז"ל [שבת פ"ט.] מאן מודעה רבה לאורייתא דהיינו למצוות דאורייתא אבל ע"י מצות דרבנן שפיר אין טענת אונס.

ברכותינו שלוחה מעמקי ליבנו מעומקא דליבא, קדם מעלת האי גברא יקירא, איש חמודות יקר שבערכין, האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד, מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, כבוד ידידנו

ר' **נחום (נוחי) ביזד** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסי בתו שתחי' עב"ג החתן ה"ה **חיים מוזס** נ"י בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהזיווג יעלה יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ולראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

מקרב לב ונפש ובשיר ושבחה משגרים אנו את ברכותינו ואיחולינו אל מעלת האי גברא יקירא, מחשובי מתפללי בית מדרשנו, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות, כבוד ידידנו

ר' **אהרן מזלו** הי"ו

לרגל השמחה השורה במעונו בלידת בנו דוד שיחי' בשעטו"מ ולמזל"ט

והברכה היא אחת ומכופלת לאביו, ידידנו הדגול, רודף צדקה וחסד, ביתו פתוחה לאכסניה של תורה, תורה וגדולה מתאחדים על שולחנו, כבוד ידידנו

ר' **מאיר מזלו** הי"ו

לרגל הולדת נכדו ואירוסי בתו שתחי' עב"ג החתן ה"ה **ישראל מאיר לזינסון** נ"י בשעטו"מ ובמזל"ט

יהי"ר מן אבוהון דבשמיא שהרך הנולד יגדל לתורה ולחופה ולמעשים טובים ויזכו לראות רב נחת דקדושה מתוך חדווה הרחבה ואורה ויזכו הזוג לבנות בית נאמן בישראל ולבנין עדי עד ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו מתוך בריאות הנפש והגוף, אכ"ר

לע"נ

הרה"ח ר' **פינחס בן הרה"ח ר' בנימין ביינוש וזנושים זצ"ל**

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדכך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פ'ר' שמיני לסדר 'נקרובי אקדש' - נוניסון תשע"ז

